

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДГА-2024/164/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.dornogovi@audit.gov.mn
Дорноговь аймаг Сайншанд сум
2024 он

Дорноговь аймаг дахь төрийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий
Утас: 261665, 70522734 Цахим хаяг: gan-ulziit@audit.gov.mn
Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр
Утас: 70523020 Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn
Ахлах аудитор/аудитор: Д.Сайнжаргал
Утас: 99080493 Цахим хаяг: info.iedca@gmail.com
Интакс Эксперт Ди Си ХХК-ийн захирал: Д.Сайнжаргал
Утас: 99080493 Цахим хаяг: info.iedca@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж,
3 дугаар баг, Сайшианд сум, Дорноговь аймаг, 44103,
Утас: (976) 7052 2734

Цахим хуудас: dornogovi.audit.gov.mn

2024.02.23 № 1-6/226

танай _____-ны № _____-т

ЭРДЭНЭ СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ Г.БАТТУЯА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дорноговь аймгийн Эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дорноговь аймгийн Эрдэнэ сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд тус байгууллагын үйл ажиллагаанд асуудлын онцлох хэсэгт дурдах асуудал илрээгүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн асуудлыг авч үзэх бөгөөд 2023 оны боловсролын байгууллагыг үйл ажиллагааны үр дүн, чанар гүйцэтгэл, сургалтын хөтөлбөрийн бодит өртөгт суурилсан хувьсах зардлаар санхүүжүүлэх, хөрөнгийн үр ашигтай зарцуулалт, баримтжуулалт хөрөнгө зарцуулалтын ил тод байдал, худалдан авах ажиллагааг үр дүнтэй зохион байуулсан эсэх, хөрөнгийн удирдлага зохион байгуулалт зэргийг гол асуудал гэж үзлээ.

3110 7355

Шилэн дансны тухай хуульд заасан хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах тухай захирлын А тушаалыг, шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэлтэй тулган шалгахад Хөрөнгө зарцуулах тухай 7.2 төгрөгийн үнийн дүн бүхий 24 тушаалыг шилэн дансанд байршуулаагүй байна.

Ebarimt- ийн системд бүртгэлтэй баримтын жагсаалтыг татан авч сар, өдөр давхардсан, ижил дүнтэй, зөрчилтэй, өндөр дүнтэй, нэг харилцагчаас ПОС болон И баримтын системээс нэгэн зэрэг үүсгэгдсэн зэрэг зөрчилтэй байж болох 25 ширхэг 81 сая төгрөгийн баримтыг түүвэрлэн авч гэрээ, анхан шатны баримт, төлбөрийн баримтууд руу хөөн шалгахад 10 ширхэг 5.2 сая төгрөгийн И баримт илүү буюу давтагдсан зөрчилтэй байлаа. Энэ нь НББ- ийн 13.5 "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна" гэж заасны дагуу И-нэхэмжлэлд үндэслэн гүйлгээ хийсэн боловч өөрийн үйл ажиллагаанд хамааралгүй, давхардсан цахим баримтад НӨАТ-ийн тухай хуулийн 17.6 "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон бол татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэж заасны дагуу хяналт тавьж арга хэмжээ аваагүй байна. Мөн тохиолдсон байх, зохистой байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.

Тайлант жилд 12.6 сая төгрөгийн Samsung Galaxy Tab A8 (Android 32 GB) таблет 14 ширхгийг шууд худалдан авсан нь төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14.1 "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан захиалагч нь 10 сая төгрөгөөс дээш өртөг бүхий бараа, үйлчилгээний жагсаалтыг цахим дэлгүүрт байршуулах хүсэлтийг өмнөх онд худалдан авсан тоо хэмжээ, нэгж үнийн хамт төрийн худалдан авах ажиллагааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ", 14.4 "Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно" гэсэн заалтыг тус тус зөрчиж байна.

Бусад асуудлын хэсэг

АДБОУС 2706.10-д зааснаар хууль тогтоомжоор хориглоогүй аудитын тайланд заавал мэдээлэх аудитын гол асуудал гэж тодорхойлоогүй, тухайлбал аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

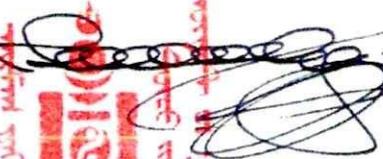
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т. ГАН-ӨЛЗИЙ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	142,072,814.10	238,020,456.06
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	34,489,110.88	122,268,067.05
3121	Төгрөг	34,489,110.88	122,268,067.05
31211	Төрийн сангийн харилцах	34,489,110.88	122,268,067.05
33	АВЛАГА	241,090.00	254,412.33
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	13,322.33
335	Бусад авлага	241,090.00	241,090.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	241,090.00	241,090.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	107,342,613.22	115,497,976.68
351	Түүхий эд материал	34,569,473.00	39,246,564.96
35110	Тусгай зориулалттай материал	32,203,178.00	37,014,214.96
35130	Эм боох материал	2,366,295.00	2,232,350.00
354	Хангамжийн материал	72,773,140.22	76,251,411.72
35410	Бичиг хэргийн материал	6,308,440.00	8,709,892.00
35420	Аж ахуйн материал	14,022,893.00	17,424,092.50
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,890,000.00	2,890,000.00
35450	Барилгын засварын материал	5,933,900.00	3,101,900.00
35460	Хүнсний материал	1,469,130.00	1,976,750.00
35470	Бусад хангамжийн материал	42,148,777.22	42,148,777.22
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,926,643,443.20	1,927,820,753.51
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,926,643,443.20	1,927,820,753.51
392	Биет хөрөнгө	1,907,752,776.32	1,909,361,836.55
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,835,836,904.00	1,835,836,904.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(127,232,701.25)	(171,842,082.77)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	10,000,000.00	10,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,500,000.03)	(3,500,000.07)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	137,821,147.60	186,113,757.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(66,886,663.07)	(56,209,417.23)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	95,264,137.66	92,258,776.31
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(48,788,834.72)	(52,571,848.80)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	68,335,185.36	68,335,185.36
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,205,817.79)	(22,165,030.11)
39217	Ном	22,109,418.56	23,105,592.26
393	Биет бус хөрөнгө	18,890,666.88	18,458,916.96
39301	Програм хангамж	1,727,000.00	1,727,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,151,333.12)	(1,583,083.04)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	18,315,000.00	18,315,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,068,716,257.30	2,165,841,209.57
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	473,830.00	3,338,148.35
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	473,830.00	3,338,148.35

413	Өглөг	473,830.00	3,338,148.35
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	30.00	99,981.59
4136	Бусад өглөг	473,800.00	3,238,166.76
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	471,800.00	3,236,166.76
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	2,000.00	2,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,068,242,427.30	2,162,503,061.22
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,068,242,427.30	2,162,503,061.22
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	649,522,733.04	649,522,733.04
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,418,719,694.26	1,512,980,328.18
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,418,719,694.26	1,418,719,694.26
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	94,260,633.92
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,068,716,257.30	2,165,841,209.57

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	816,492,622.80	991,931,846.98
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	31,842,106.68	80,794,512.66
120	Нийтлэг татварын бус орлого	31,842,106.68	80,794,512.66
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	31,842,106.68	28,205,852.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,282,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,980,000.00	2,230,652.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	24,862,106.68	24,693,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		48,885,173.70
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал		3,703,486.96
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	784,650,516.12	911,137,334.32
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	615,854,400.00	767,306,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	615,854,400.00	767,306,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,132,722.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,132,722.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	166,663,394.12	143,830,934.32
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	166,663,394.12	143,830,934.32
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	847,357,120.84	895,201,673.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	847,357,120.84	895,201,673.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	840,047,520.84	887,901,673.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	481,252,785.45	518,643,453.91
210101	Үндсэн цалин	380,341,017.44	402,294,005.76
210102	Нэмэгдэл	92,478,208.01	99,747,752.34
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	6,070,000.00
210104	Урамшуулал	8,433,560.00	10,531,695.81
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,673,245.76	70,049,534.18

210201	Тэтгэврийн даатгал	37,675,240.63	49,417,860.90
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,815,659.21	5,380,617.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,738,925.72	4,867,497.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	861,876.10	923,961.43
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,581,544.10	9,459,597.05
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	133,486,695.12	143,830,934.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,179,694.13	11,965,355.71
210302	Түлш, халаалт	115,990,920.00	115,995,502.00
210303	Цэвэр, бохир ус	9,316,080.99	15,870,076.61
2105	Нормативт зардал	46,252,970.00	44,579,415.00
210502	Хоол, хүнс	46,252,970.00	44,579,415.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	95,000.00	-
210604	Урсгал засвар	95,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,130,160.00	4,521,700.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	1,282,200.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,130,160.00	3,239,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,156,664.51	106,276,635.86
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,139,279.56	20,290,473.76
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,836,461.26	2,192,438.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	85,180,923.69	83,793,723.60
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7,309,600.00	7,300,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	7,309,600.00	7,300,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	209,600.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,100,000.00	7,300,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(30,864,498.04)	96,730,173.71
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	274,099.73	2,733,139.79
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гэрээ	274,099.73	2,733,139.79
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(274,099.73)	(2,733,139.79)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(31,138,597.77)	93,997,033.92

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

4417144353
ЕЮА0056 9025707

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	806,836,556.12	914,650,186.32
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	22,186,040.00	3,512,852.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	22,186,040.00	3,512,852.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	22,186,040.00	3,512,852.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,282,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,412,200.00	2,230,652.00
1200047	Шилжиж ирсэн мөнгөн хөрөнгө	13,773,840.00	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	784,650,516.12	911,137,334.32
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	615,854,400.00	767,306,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	615,854,400.00	767,306,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,132,722.00	-

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,132,722.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	166,663,394.12	143,830,934.32
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	166,663,394.12	143,830,934.32
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	758,327,445.24	814,285,230.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	758,327,445.24	814,285,230.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	723,980,245.24	774,356,235.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	480,220,610.21	518,552,472.32
210101	Үндсэн цалин	377,176,220.16	372,135,479.24
210102	Нэмэгдэл	94,610,830.05	126,352,633.46
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	6,070,000.00
210104	Урамшуулал	8,433,560.00	13,994,359.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,038,699.91	70,053,886.51
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,457,646.95	47,122,986.51
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,526,760.08	5,707,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,587,688.82	4,566,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	818,551.43	1,141,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,648,052.63	11,515,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	133,486,695.12	143,830,934.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,179,694.13	11,965,355.71
210302	Түлш, халаалт	115,990,920.00	115,995,502.00
210303	Цэвэр, бохир ус	9,316,080.99	15,870,076.61
2105	Нормативт зардал	19,802,860.00	15,975,720.00
210502	Хоол, хүнс	19,802,860.00	15,975,720.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,053,350.00	-
210604	Урсгал засвар	5,053,350.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,543,760.00	3,239,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,413,600.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,130,160.00	3,239,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,834,270.00	22,703,722.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,192,970.00	15,375,972.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,641,300.00	7,327,750.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,347,200.00	39,928,995.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,347,200.00	39,928,995.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	27,247,200.00	32,628,995.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,100,000.00	7,300,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	48,509,110.88	100,364,956.17
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	14,020,000.00	12,586,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	14,020,000.00	12,586,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	14,020,000.00	12,586,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	14,020,000.00	12,586,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(14,020,000.00)	(12,586,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	34,489,110.88	87,778,956.17
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		34,489,110.88
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	34,489,110.88	122,268,067.05

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	649,522,733.04	1,436,084,482.94	2,085,607,215.98
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	13,773,840.00	13,773,840.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	649,522,733.04	1,449,858,322.94	2,099,381,055.98
Тайлант үеийн үр дүн	-	(31,138,628.68)	(31,138,628.68)
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	649,522,733.04	1,418,719,694.26	2,068,242,427.30
2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	649,522,733.04	1,418,719,694.26	2,068,242,427.30
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	649,522,733.04	1,418,719,694.26	2,068,242,427.30
Тайлант үеийн үр дүн	-	94,260,633.92	94,260,633.92
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	649,522,733.04	1,512,980,328.18	2,162,503,061.22

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2.00	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	937,136,034.32	826,871,230.15
21.00	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	937,136,034.32	826,871,230.15
210.00	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	895,274,534.32	786,942,235.15
2,101.00	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	597,066,200.00	518,552,472.32
210,101.00	Үндсэн цалин	408,408,800.00	372,135,479.24
210,102.00	Нэмэгдэл	166,294,100.00	126,352,633.46
210,103.00	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	6,070,000.00
210,104.00	Урамшуулал	22,363,300.00	13,994,359.62
2,102.00	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,633,800.00	70,053,886.51
210,201.00	Тэтгэврийн даатгал	50,751,100.00	47,122,986.51
210,202.00	Тэтгэмжийн даатгал	5,970,700.00	5,707,700.00
210,203.00	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,776,500.00	4,566,000.00
210,204.00	Ажилгүйдлийн даатгал	1,194,100.00	1,141,600.00
210,205.00	Эрүүл мэндийн даатгал	11,941,400.00	11,515,600.00
2,103.00	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	143,830,934.32	143,830,934.32
210,301.00	Гэрэл, цахилгаан	11,849,525.71	11,965,355.71
210,302.00	Түлш, халаалт	115,995,502.00	115,995,502.00
210,303.00	Цэвэр, бохир ус	15,985,906.61	15,870,076.61
2,105.00	Нормативт зардал	18,064,300.00	15,975,720.00
210,502.00	Хоол, хүнс	18,064,300.00	15,975,720.00
2,108.00	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,476,500.00	3,239,500.00

210,801.00	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,588,000.00	-
210,806.00	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,888,500.00	3,239,500.00
2,109.00	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,202,800.00	35,289,722.00
210,901.00	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	45,870,000.00	27,961,972.00
210,902.00	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,332,800.00	7,327,750.00
213.00	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,861,500.00	39,928,995.00
2,132.00	Бусад урсгал шилжүүлэг	41,861,500.00	39,928,995.00
213,205.00	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	41,861,500.00	32,628,995.00
213,209.00	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	7,300,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	914,650,186.32
1,310.00	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	767,306,400.00
131,001.00	Улсын төсвөөс санхүүжих	-	767,306,400.00
1,320.00	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	143,830,934.32
132,001.00	Орон нутгийн төсвөөс	-	143,830,934.32
120,004.00	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-	3,512,852.00
1,200,041.00	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,282,200.00
1,200,042.00	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	2,230,652.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилт ороогүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой нийт 5,936.6 мянган төгрөгийн 4 алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулав.

Залруулсан алдаа:

- Санхүүгийн байдлын тайлангийн эхний үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад эхний үлдэгдэл 263.6 мянган төгрөгийн зөрүүтэй илэрхийлснийг залруулав.
- Хандиваар ирсэн 3,360.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг санхүүгийн системд худалдан авсан төрлөөр бүртгэсэн нь санхүүгийн тайлангуудын уялдаа холбоог шалгахад зөрүү үүсгэж байсныг залруулав.
- Хүүхдээ асарч буй чөлөөтэй эхийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 2-3 сар орхигдуулан тайлагнаж нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 1,100.0 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг санхүүгийн тайланд буруу илэрхийлсэн.
- 7-р сард Сарангэрэлийн цалин түүнтэй адилтгах хөлсийг нийгмийн даатгалд дутуу нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өр төлбөр, ХХОАТ-ийг 1,210.0 мянган төгрөгийг санхүүгийн тайланд буруу илэрхийлсэн.

Аудитаар нийт 3 зөрчил илэрснээс цаашид давтан гаргахгүй ажиллах 3 зөвлөмж өгч ажилласан.

5.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Илрүүлэлт 1: Ebarimt- ийн системд бүртгэлтэй баримтын жагсаалтыг татан авч сар, өдөр давхардсан, ижил дүнтэй, зөрчилтэй, өндөр дүнтэй, нэг харилцагчаас ПОС болон И баримтын системээс нэгэн зэрэг үүсгэгдсэн зэрэг зөрчилтэй байж болох 25 ширхэг 81.0 сая төгрөгийн баримтыг түүвэрлэн авч гэрээ, анхан шатны баримт, төлбөрийн баримтууд руу хөөн шалгахад 10 ширхэг 5.2 сая төгрөгийн И баримт илүү буюу давтагдсан зөрчилтэй байлаа. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 13.1. Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно. 13.5. Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна, 13.6. Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна, НӨАТ-ийн тухай хуулийн 17.6 "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон... бол татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэж заасны дагуу хяналт тавьж арга хэмжээ аваагүй байна. Мөн тохиолдсон байх, зохистой байх батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна

Өгсөн зөвлөмж: Худалдаж авсан бараа, ажил, үйлчилгээнд цахим төлбөрийн нэхэмжлэх үүсгүүлж, төлбөр төлөх үед төлбөрийн баримт үүссэн эсэхийг тогтмол хянаж байх, цахим төлбөрийн баримт олгох газруудаас худалдан авалт хийх.

Илрүүлэлт 2: Шилэн дансны тухай хуульд заасан хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах тухай захирлын А тушаалыг, шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэлтэй тулган шалгахад Хөрөнгө зарцуулах тухай 7.2 сая төгрөгийн 24 тушаалыг огт мэдээлээгүй байна..

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах өр авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр", дагуу мэдээллийг уг хуулийн 4.1.3-т "Тогтоосон хугацаанд тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй, зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны хуулийг хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, тогтоосон хугацаанд үнэн, зөв бүрэн байршуулж хэвших.

Илрүүлэлт 3 ТАН А8 маркын таблет 14 ширхгийг шууд худалдан авалт хийсэн байна. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14.1.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан захиалагч нь тухайн жилд худалдан авах 10 сая төгрөгөөс дээш өртөг бүхий бараа, үйлчилгээний жагсаалтыг цахим дэлгүүрт байршуулах хүсэлтийг өмнөх онд худалдан авсан тоо хэмжээ, нэгж үнийн хамт төрийн худалдан авах ажиллагааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14.4.Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж : 10.0 сая-с дээш үнийн дүн бүхий Бараа материал худалдан авахдаа дээрх хуулиудын дагуу худалдан авалтыг хийж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 08 дугаар сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад
талархал илэрхийлье

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл дутуу бодогдож Үр дүнгийн тайлан буруу толилуулагдсаныг залруулав.	1	10,721.0			1	10,721.0	1	10,721.0		
Хөрөнгийн дахин үнэлгээ хийсэн боловч санхүүгийн системд журналын бичилт хийгдээгүй байсныг залруулав.	1	14,570.0	1	14,570.0	-	-	1	14,570.0		
ДҮН	2	25,291.0	1	14,570.0	1	10,721.0	2	25,291.0	-	-

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ДҮН		-	-	-	-	-	-	-	-

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны тухай хуульд заасан хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах тухай захирлын А тушаалыг, шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэлтэй тулган шалгахад Хөрөнгө зарцуулах тухай 2 тушаалыг хуулийн хугацааг хоцроож мэдээлсэн ба 48.8 сая төгрөгийн 4 тушаалыг огт мэдээлээгүй байна.	1	48,814.4					1	48,814.4
ДҮН	1	48,814.4					1	48,814.4
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
ЕГУ говь ХХК, Хан музик ХХК-аас шууд худалдан авалтаар суурин компьютер, дижитал камер, Зөөврийн компьютер зэрэг үндсэн хөрөнгө худалдан авсан ба цахим дэлгүүрт хандаагүй байна.	1	91,755.0					1	91,755.0
Еbагimт-ийн системд бүртгэлтэй баримтын жагсаалтыг татан авч сар, өдөр давхардсан, ижил дүнтэй, зөрчилтэй, өндөр дүнтэй, нэг харилцагчаас ПОС болон И баримтын системээс нэгэн зэрэг үүсгэгдсэн зэрэг зөрчилтэй байж болох 49 ширхэг 421.9 сая төгрөгийн баримтыг түүвэрлэн авч гэрээ, анхан шатны баримт, төлбөрийн баримтууд руу хөөн шалгахад 11 ширхэг 95.4 сая төгрөгийн И баримт илүү буюу давтагдсан зөрчилтэй байлаа.	1	95,418.9					1	95,418.9
ДҮН	2	187,173.9					2	187,173.9